

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๖๓

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ โรงแรมรอยัล พลา คลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นางกัระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิภูพ จรรย์พานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๒. นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๓. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๖๒ วันพุธ ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยพิจารณาเฉพาะบางมาตราเริ่มตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๖ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า

สองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการผู้ใดมีพฤติการณ์ร้ายรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควรเมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่กล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาส่งเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเข้าชื่อกล่าวหากรรมการในฐานะกรรมการไต่สวนและบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปรับปรุงบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ ให้เหมือนกับที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖

นางชิ้นสุมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ เกิดจากกรณีผู้ถูกกล่าวหาฟ้องร้องดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการไต่สวนเพื่อเป็นการชะลอการดำเนินคดี ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องการให้นำหลักการเดียวกันกับที่บัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะกรรมการไต่สวน และรวมถึงบุคคลอื่นที่เป็นกรรมการไต่สวนด้วย อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติในวรรคสองเป็นการบัญญัติที่เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญกำหนดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การฟ้องคดีต่อศาลเป็นสิทธิ จึงไม่สามารถบัญญัติกฎหมายห้ามมิให้บุคคลใช้สิทธิฟ้องคดีได้

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นต่อหลักการที่บัญญัติในวรรคหนึ่งว่า ควรกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ต่อประธานรัฐสภาเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการ ป.ป.ช. ในสี่กรณีคือ (๑) มีพฤติการณ์ร้ายรวยผิดปกติ (๒) ทุจริตต่อหน้าที่ (๓) จงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และ (๔) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเท่านั้น ไม่รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานอนุกรรมการไต่สวนด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๗/๑

“มาตรา ๑๗/๑ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการ ใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการ จะเข้ารับการศึกษาศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๗/๑ คณะอนุกรรมการได้ปรับบทบัญญัติ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๒๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำหลักการในเรื่องการลงมติ การอ่านสำนวน และการสรุป ความเห็นส่วนตนที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๗/๑

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ และกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่ กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๘ มีผู้เสนอความเห็น ว่า ควรกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เพิ่มมากขึ้น เพราะการปฏิบัติ หน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเสี่ยงสูง และให้ได้รับส่วนแบ่งเงินรางวัลเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ ดำรวจหรือเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ทั้งนี้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติ หน้าที่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณา ร่างมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๘/๑

“มาตรา ๑๘/๑ ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับ บำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ครบวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๑๘ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรส และทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๘/๑

ส่วนที่ ๒ หน้าที่และอำนาจ

“ส่วนที่ ๒

หน้าที่อำนาจ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๒ หน้าที่และอำนาจ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ใต้สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๓) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการใต้สวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) ใต้สวนและวินิจฉัยเมื่อได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวน

(๕) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว

(๖) ดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลันเมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้จัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณว่ามีการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(๗) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๘) ดำเนินการจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริต และประพฤตินิยมขบถทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองด้วย

(๙) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๐) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูงหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป

(๑๑) แต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนเพื่อปฏิบัติหน้าที่โดยประกาศราชกิจจานุเบกษา หรือมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไปให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑๒) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวข้องกันและความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกัน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบ สอบสวน เบื้องต้น แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน สำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือผู้ให้ ผู้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ด้วย

ในการไต่สวนและวินิจฉัยตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรืออบทมาตรที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) และ (๖) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับหรือกำหนดให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๑๙ มีผู้แสดงความเห็น ดังนี้

๑. พระพุทธะอิสระมีความเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบ การทุจริตของนักการศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เพื่อป้องกันการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและป้องกันการ ใช้จ่ายงบประมาณรัฐโดยไม่สุจริตของทุกศาสนา เพื่อความถูกต้อง โปร่งใส สุจริต เพื่อธำรงไว้ซึ่งความศรัทธาอันบริสุทธิ์ของศาสนิกชน

๒. มีผู้เสนอความเห็นผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ ใช้นามว่า “คุณข้าราชการผู้ไร้ศาสนา” มีความเห็นว่า ควรให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นหน่วยงานที่มี หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบข้าราชการ ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบ นักการเมือง และควรแบ่งหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ท. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน

๓. นายกฤติภัทร ภิญโญชุติวัด ปลัดเทศบาลตำบลพระบุ จังหวัดขอนแก่น มีความเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการ พิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. มีความเห็น ดังนี้

๑. ควรปรับบทบัญญัติใน (๓) ให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ๔๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

๒. ควรบัญญัติกระบวนการไต่สวนสาธารณะไว้เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนรับรู้ ข้อมูลจากการดำเนินกระบวนการไต่สวนสาธารณะ และเป็นกระบวนการที่ใช้ในต่างประเทศ เช่น เครือรัฐ ออสเตรเลีย เป็นต้น

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ควรบัญญัติถ้อยคำให้เหมือนกับที่ บัญญัติในรัฐธรรมนูญ จากนั้นจึงบัญญัติเรื่องหน้าที่และอำนาจอื่นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งตนเองเป็นศูนย์กลางในเรื่องการดำเนินคดี ทุจริตที่เกี่ยวกับต่างประเทศ เนื่องจากไม่ใช่หน้าที่และอำนาจโดยตรงของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นในสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบออก ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่สอง คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติอาจพิจารณาเพิ่มบทบัญญัติเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบ และหากสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม อาจทำให้เกิดปัญหาลักษณะเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบในประเด็นเรื่องอำนาจการตรวจสอบการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นที่สอง คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการกระทำทุจริตภายในหน่วยงานราชการ จึงควรนำสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ มาเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นที่สาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤตินิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤตินิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงควรกำหนดให้มีมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวกับการทุจริต การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสรณผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ รวมทั้งกำหนดมาตรการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ที่ร้องเรียนว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบการกระทำทุจริตที่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายต่อประเทศอย่างร้ายแรง มิใช่ตรวจสอบการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบที่เป็นความผิดเพียงเล็กน้อย โดยอาจกำหนดว่ากรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดฐานประพฤตินิชอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบ ทั้งนี้ เหตุผลดังกล่าวกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องชี้แจงในประเด็นนี้เพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ทราบถึงเหตุผลที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบการกระทำความผิดฐานประพฤตินิชอบ

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบ

การกระทำความผิดฐานประพตมิชอบที่มีลักษณะเป็นการกระทำทุจริตได้ แต่หากเป็นการกระทำความผิดฐานประพตมิชอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบ แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย เนื่องจากผู้บังคับบัญชาอาจช่วยเหลือและไม่ดำเนินการลงโทษกับเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดฐานประพตมิชอบอย่างจริงจังได้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าผู้บังคับบัญชาให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดฐานประพตมิชอบ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบผู้บังคับบัญชานั้นได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๙

มาตรา ๒๔

“มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์แห่งการตรวจสอบ สอบสวนเบื้องต้น หรือไต่สวน

(๒) ให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบ สอบสวนเบื้องต้น หรือไต่สวน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตรวจสอบ สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) ดำเนินการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพ ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้งดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการติดตามทรัพย์สินคืน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บรรดาข้อมูลที่ได้จากการให้ถ้อยคำ คำชี้แจงเป็นหนังสือ บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคล สถาบันการเงิน หรือส่วนราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับในที่ปลอดภัยเพื่อมิให้ผู้อื่นได้รับรู้ข้อมูล และสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพเพื่อดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบัน

ในต่างประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีแพ่งซึ่งเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการการเมือง สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรมุ่งเน้นให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริตกลับคืนสู่รัฐเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามทรัพย์สินที่มีการโอนย้ายไปต่างประเทศ ซึ่งในการติดตามดังกล่าวนี้ต้องอาศัยเทคนิควิธีการและความร่วมมือระหว่างประเทศ

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรคงความใน (๔) ไว้เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถจ้างที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๔) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนไว้แล้ว ส่วนเรื่องการติดตามทรัพย์สินคืน ปัจจุบันมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ พ.ศ. ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับก็อาจทำให้เกิดปัญหาต่อการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานราชการได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากร่างพระราชบัญญัติมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ พ.ศ. มีผลใช้บังคับจะทำให้การใช้ทรัพย์สินของราชการเป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ทางราชการเท่านั้น

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๔) อาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้ดุลพินิจเข้าไปตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือธุรกรรมทางการเงินได้เอง แตกต่างกับการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ง. ที่จะสามารถเข้าไปตรวจสอบได้ก็ต่อเมื่อเป็นคดีที่เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญได้อยู่แล้ว แต่ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการจ้างสำนักงานเอกชนดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือธุรกรรมทางการเงิน

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า สำนักงานเอกชนบางแห่งมีศักยภาพในการติดตามทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำทุจริตคืนจากต่างประเทศ เช่น การติดตามทรัพย์สินของอดีตผู้ว่าราชการไทยแห่งหนึ่งที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งมีการดำเนินการติดตามทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศได้จำนวนหลายรายการ เป็นต้น ประกอบกับในอนาคตรูปแบบการกระทำทุจริตจะมีลักษณะเป็นการทุจริตข้ามชาติมากขึ้น ดังนั้น ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และสำนักงานเอกชนเพื่อเข้ามาตรวจสอบเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้งติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องการติดตามทรัพย์สินคืน แต่เกิดจากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการชี้มูลความผิดกับผู้ที่ถูกกล่าวหา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศในทวีปยุโรป จะมีอำนาจต่อรองกับประเทศอื่นเพื่อให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดกลับมาดำเนินคดีในประเทศ แตกต่างกับประเทศไทยที่ไม่มีอำนาจในการต่อรองกับประเทศอื่นเพื่อให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นคนไทยแต่หลบหนีอยู่ในต่างประเทศมาดำเนินคดีในประเทศไทย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ความใน (๔) เป็นการดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศซึ่งมิใช่การติดตามตัวผู้กระทำความผิด

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจสอบว่า คำว่า “สอบสวนเบื้องต้น” สามารถนำไปใช้คู่ขนานกับกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคสองได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรงหรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นแทนการตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาสอบสวนแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๕

“มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกข้อบังคับการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ การสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการไต่สวน ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังต่อไปนี้

(๑) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ การสอบสวนเบื้องต้น การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน

เมื่อมีข้อบังคับตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนดนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นได้กำหนดให้องค์กรอิสระต้องส่งเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตนให้แก่องค์กรอิสระอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบไว้อย่างไร และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นได้กำหนดให้องค์กรอิสระร่วมมือกันกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการส่งเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตนให้แก่องค์กรอิสระอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบหรือไม่

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้องค์กรอิสระร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตนให้แก่องค์กรอิสระอื่นได้ จะทำให้แต่ละองค์กรอิสระสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ด้วยตนเอง ได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นได้กำหนดว่า เมื่อองค์กรอิสระใดตรวจสอบเรื่องใดแล้วพบว่าเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน ให้องค์กรอิสระนั้นส่งเรื่องให้แก่องค์กรอิสระที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบ และให้องค์กรอิสระดังกล่าวร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ว่าจะส่งเรื่องให้แก่กันอย่างไร

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ควรพิจารณาถึงการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ง. ซึ่งอาจมีความเชื่อมโยงกันด้วย ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบความเคลื่อนไหวธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำทุจริตเช่นเดียวกับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ง. เพื่อให้การตรวจสอบการกระทำทุจริตมีความรวดเร็วและสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการโยกย้ายเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำทุจริตได้ หรือควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ง. มีความเชื่อมโยงกันในการดำเนินการตรวจสอบการกระทำทุจริต

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔/๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือองค์กรอิสระอื่น แต่ร่างมาตรา ๒๕ หมายความว่ารวมถึงการให้ความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ใช่องค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะนำประเด็นข้อสังเกตของที่ประชุมไปดำเนินการปรับปรุงบทบัญญัติในร่างมาตรา ๔/๒ และร่างมาตรา ๒๕ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อไป

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาอาจมีกรณีที่องค์กรอิสระหรือหน่วยงานของรัฐไม่ส่งข้อมูลให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งข้อมูลบางประเภทเป็นข้อมูลลับ หน่วยงานราชการจึงไม่สามารถส่งข้อมูลที่เป็นความลับนั้นให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมากเกินไปก็อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ จึงควรกำหนดให้องค์กรอิสระแต่ละองค์กรร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และข้อตกลงว่าจะส่งเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตนให้แก่องค์กรอิสระอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงอย่างไร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้องค์กรอิสระมีอำนาจตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐอื่น โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลได้มากเกินไป อาจเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้

- หากกำหนดให้องค์กรอิสระให้ความร่วมมือกับองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นได้ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า การขอความร่วมมือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นจะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบเขตหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระหรือหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

- การกำหนดให้องค์กรอิสระให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ ควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ว่า องค์กรอิสระแต่ละองค์กรจะสามารถให้ความร่วมมือในการตรวจสอบระหว่างกันได้เพียงใด และไม่ควรถูกกำหนดบังคับไว้ในกฎหมายเพียงอย่างเดียว ส่วนการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำงานเชื่อมโยงกับคณะกรรมการ ป.ป.ง. นั้น ที่ผ่านมามีคณะกรรมการ ป.ป.ง. บางคณะอยู่ภายใต้การครอบงำของฝ่ายบริหาร อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอความร่วมมือหรือขอข้อมูลจากคณะกรรมการ ป.ป.ง. หรือหน่วยงานของรัฐอื่นได้ แต่ต้องเป็นการขอความร่วมมือหรือข้อมูลในเรื่องที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้น

- อาจกำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดแล้วสามารถขอความร่วมมือให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือระงับหนังสือเดินทางของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทันทีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการสั่งให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือบัญชีหรือหลักฐานใด เพื่อใช้ในการตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาแล้วได้ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความประสงค์ที่จะมีอำนาจในลักษณะว่า เมื่อต้องการทราบข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ง. หรือหน่วยงานของรัฐอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถสั่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ง. หรือหน่วยงานของรัฐอื่นส่งข้อมูลทั้งหมดให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทันที ซึ่งเห็นว่าไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถขอความร่วมมือเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดแล้วได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า อาจกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และควรกำหนดกลไกในการแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวนที่จะเป็นผู้ดำเนินการไต่สวนแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วน แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับใช้อำนาจอย่างไม่เหมาะสม จึงทำให้การตรวจสอบการกระทำทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดกรอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการขอข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐอื่นให้ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้อำนาจอย่างไม่เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๖

“มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจระเบียบเกี่ยวกับปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบียดเบียน ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น และค่าตอบแทนของพยานบุคคลหรือผู้ซึ่งช่วยปฏิบัติหน้าที่ และเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเรื่องอื่นใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) ระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนตามมาตรา ๑๔๕

(๓) ระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนในการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๔) ระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๔ (๕)”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ควรกำหนดให้มีการรวบรวมคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อนำไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ กำหนดเป็นมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำทุจริต และสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถนำไปขับเคลื่อนในเชิงนโยบายได้อย่างถูกต้อง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การรวบรวมคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการนำไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำทุจริต ควรกำหนดไว้ในส่วนที่ว่าด้วยหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๖

มาตรา ๓๐

“มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่ส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือประพฤติมิชอบหรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นความผิดตามวรรคหนึ่ง

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงภายหลัง

ที่มีคำสั่งอนุญาตว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวนสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานได้ส่วน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ใช้อำนาจตามร่างมาตรานี้ได้ก็ต่อเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำทุจริต เพื่อป้องกันไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ใช้อำนาจอย่างไม่เหมาะสม ส่วนการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.สามารถใช้กลไกการตรวจสอบเช่นเดียวกับการสอบสวนของตำรวจอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๓๐

มาตรา ๓๒

“มาตรา ๓๒ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใดในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด หรือจะกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ หรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “จะกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ” อาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ว่าการกระทำในลักษณะใดที่จะถือว่าเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ผู้ยกร่างอาจยกร่างโดยตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าไม่สามารถให้ความไว้วางใจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำหน้าที่ในเชิงป้องกันมิให้เกิดการกระทำทุจริต โดยการวางกลไกเพื่อทำให้การใช้อำนาจรัฐเกิดความโปร่งใส ซึ่งหากสามารถปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะดังกล่าวได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตามร่างมาตรานี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๓๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๓

“มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดดำเนินการจัดให้กรรมการ ป.ป.ช. เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใด ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจของกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

ข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ให้เลขานุการ หรือผู้ที่เลขานุการมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรานี้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจที่เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๔

“มาตรา ๓๔ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างการไต่สวนที่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิด

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งตัวไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

ในการจับและคุมขังบุคคลตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการต่อไปก็ได้ ตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับ คุมขัง และการปล่อยชั่วคราว สำหรับการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๔

“มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจลงนาม ในหนังสือเพื่อดำเนินการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหัวหน้าพนักงาน ใต้สวน หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ดำเนินการลงนามแทนก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการ พิจารณามาครั้งหนึ่งแล้วโดยมีข้อสังเกตว่า ควรตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๔ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๖

“มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้กรรมการใต้สวน หัวหน้าพนักงานใต้สวน พนักงานใต้สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการตรวจสอบ การสอบสวนเบื้องต้น การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวม พยานหลักฐาน หรือการใต้สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการใต้สวน หัวหน้าพนักงานใต้สวน และพนักงานใต้สวนเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงาน สอบสวนด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำทุจริตเป็นหลัก ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และไม่ควรถูก กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับ พนักงานสอบสวน

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องนำกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือการไต่สวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และสอบถามว่า “กรรมการไต่สวน” หมายถึงบุคคลใด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในร่างมาตรา ๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติบทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน” ให้ความหมายรวมถึงหัวหน้าพนักงานไต่สวนด้วย ยกเว้นเรื่องใดที่ต้องการให้เป็นอำนาจของหัวหน้าพนักงานไต่สวนโดยเฉพาะก็ให้บัญญัติไว้ในบทหลักแต่ละมาตราให้ชัดเจนว่าเป็นอำนาจของหัวหน้าพนักงานไต่สวน

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๔ และร่างมาตรา ๓๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นบทบัญญัติที่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน ควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา และส่งตัวไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลได้เอง โดยไม่ต้องอาศัยเจ้าพนักงานตำรวจในการดำเนินการดังกล่าว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตลักษณะเดิม ซึ่งไม่สามารถรองรับการดำเนินการตรวจสอบการกระทำทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๓๖

มาตรา ๓๗

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ กรรมการไต่สวน อนุกรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ และให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติตามมาตรานี้ ให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย และผู้ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรบัญญัติหลักการในร่างมาตรา ๓๗ ให้ครอบคลุมถึงผู้แจ้งเบาะแสว่ามีการกระทำทุจริตโดยให้ได้รับการคุ้มครองเมื่อผู้นั้นได้แจ้งเบาะแสดโดยสุจริตด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติต้องมีการคุ้มครองพยานที่แจ้งเบาะแสดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตโดยจะต้องปกปิดข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสดไว้เป็นความลับ ดังนั้น ควรบัญญัติหลักการในลักษณะว่าเมื่อบุคคลใดมาแจ้งเบาะแสดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จะต้องเก็บข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสดไว้เป็นความลับ หากข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสดถูกเผยแพร่ออกไป ต้องมีบทลงโทษอย่างรุนแรง

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า บุคคลที่เป็นพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสดในการกระทำทุจริตส่วนใหญ่จะมีความเสี่ยงต่ออันตรายทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมทั้งอาจถูกกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชาด้วย สำหรับเรื่องการคุ้มครองพยานมีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน เช่น กระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. เป็นต้น แต่กลับไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและไม่มีความสามารถคุ้มครองพยานได้อย่างแท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากบุคคลที่มาให้การเป็นพยานในเรื่องการกระทำทุจริตเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควรบัญญัติหลักการในลักษณะว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดูแลคุ้มครองให้บุคคลดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการในหน่วยงานต้นสังกัดเดิมได้ด้วย หากปรากฏว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นพยานถูกกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชา ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยและต้องถูกสอบสวนต่อไป

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีการทุจริตในการสอบเข้าโรงเรียนนายอำเภอที่มีปลัดอำเภอเข้าสอบจำนวนกว่าร้อยคนถูกกันตัวไว้เป็นพยาน แต่ภายหลังกลับถูกหน่วยงานต้นสังกัดมีคำสั่งไล่ออกจากราชการฐานกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะทำให้ไม่มีบุคคลใดยินยอมมาเป็นพยานในคดีทุจริตอีกต่อไป

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ควรห้ามนำสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น นอกจากใช้สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเท่านั้น หากหน่วยงานใดมีความประสงค์จะใช้สำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกรณีไป หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องได้รับโทษทางอาญาหรือวินัยร้ายแรง โดยให้มีผลย้อนหลังด้วย และควรมีบทลงโทษผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนกรณีผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด สร้างความยุ่งยากและกลั่นแกล้งพยาน หากมีมูลว่ามีการกระทำการดังกล่าวจริง จะต้องได้รับโทษทางวินัยพร้อมโทษทางอาญาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีบทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจได้สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานในการกระทำทุจริต จึงไม่จำเป็นต้องระบุตัวบุคคลที่เป็นพยาน แต่ควรอำพรางหรือปกปิดชื่อบุคคลและบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็เพียงพอแล้ว

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองพยานในกรณีที่ข้าราชการไปเป็นพยานในคดีที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำทุจริต ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนบัญญัติรองรับเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานไว้แล้ว โดยต้องโอนย้ายข้าราชการที่เป็นพยานนั้นให้ไปอยู่ในตำแหน่งที่ปลอดภัย เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำทุจริตกลั่นแกล้งข้าราชการผู้นั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับโอนข้าราชการจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่เป็นพยานในคดีทุจริตจำนวนมากให้มาปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. แต่คงไม่สามารถรับโอนข้าราชการได้ทั้งหมด ขณะเดียวกันในระบบราชการก็มีมาตรการคุ้มครองพยานในลักษณะดังกล่าว แต่ส่วนใหญ่จะไม่สามารถใช้บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ

- คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีปัญหาในการแสวงหาหรือได้สวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการยืนยันความผิดของผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น การบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมากเกินไป อาจเกิดปัญหาการใช้อำนาจที่เป็นก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๓๗

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเฉพาะหลักการสำคัญที่ควรบัญญัติในแต่ละหมวด ว่าควรประกอบด้วยหลักการในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดำเนินการร่างมาตราต่างๆ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หมวด ๒ การดำเนินการก่อนการได้สวนข้อเท็จจริง

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงในการกระทำทุจริต ควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. เพียงคนเดียวสามารถดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงได้ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการในรูปคณะกรรมการ และควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น หลังจากนั้นให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. คนใดคนหนึ่งกำกับดูแลสำนวนการได้สวนนั้นก็ได้ แต่จะต้องไม่ใช่การตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาได้สวนข้อเท็จจริง เว้นแต่ข้อเท็จจริงนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องใช้ความรู้แบบสหวิทยาการ ก็อาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาได้สวนข้อเท็จจริงได้ ทั้งนี้ เป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดให้มีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับแต่งตั้งกำกับดูแลสำนวนการได้สวน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น แต่ไม่ควรจ่ายค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมให้กับคณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นมาให้ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า การไม่จ่ายค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมให้แก่คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง จะรวมไปถึงการไม่จ่ายค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมให้แก่คณะกรรมการที่ดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บริษัทเอกชนส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ก็ไม่ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาจัดทำโครงการในเรื่องใดๆ จึงทำให้การทำงานของบริษัทเอกชนมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกคนสามารถดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวนได้ เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดมีความกังวลเกี่ยวกับการจัดทำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะส่งให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งควรมีมาตรฐานการจัดทำสำนวนการไต่สวนเทียบเท่าการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า พนักงานอัยการมีหน้าที่หลักในการฟ้องคดีต่อศาล จึงควรกำหนดให้พนักงานอัยการมีหน้าที่ในการจัดทำสำนวนคดีเพื่อส่งฟ้องต่อศาล แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อส่งให้อัยการสูงสุดพิจารณาสั่งฟ้องคดี ซึ่งมาตรฐานการจัดทำสำนวนการไต่สวนของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ย่อมไม่อาจเทียบเท่ากับการจัดทำสำนวนของพนักงานอัยการ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันการพิจารณาคดีในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงในคดีได้ ซึ่งผู้พิพากษาจะมอบหมายให้พนักงานอัยการเป็นผู้ทำหน้าที่ในการไต่สวนแทน

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องแจ้งให้สาธารณชนทราบว่าคดีเข้าสู่การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนกี่คดีต่อเดือน และแต่ละคดีจะขาดอายุความเมื่อใด เพื่อให้การดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำทุจริตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการไต่สวนและการแสวงหาข้อเท็จจริงให้แก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อให้การดำเนินคดีในระบบไต่สวนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ประธานกรรมการสอบถามนายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ว่า บทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินการก่อนการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะอนุกรรมการมีประเด็นความเห็นหรือไม่

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนี้

๑. การแสวงหาข้อเท็จจริงและการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการจัดทำสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรยึดกระบวนการไต่สวนเป็นหลัก และปรับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในกรอบวิธีนี้ทั้งระบบ

๒. กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำกล่าวหาไว้พิจารณา ควรกำหนดระยะเวลาให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน

หกเดือนนับแต่ได้รับมอบหมาย และหากมีความจำเป็นจะขยายระยะเวลาต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นในการขอขยายระยะเวลาครั้งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ไม่เกินสองครั้ง ทั้งนี้ หากดำเนินการเกินกำหนดเวลาให้มีความผิดทางวินัย สำหรับข้อเสนอที่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้สาธารณชนทราบว่ามีคดีเข้าสู่การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนกี่คดีต่อเดือน และแต่ละคดีจะขาดอายุความเมื่อใด มีการจัดทำเป็นข้อมูลไว้ในเว็บไซต์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่จะแจ้งรายละเอียดให้ทราบเพียงเบื้องต้นว่าคดีนั้นอยู่ในการดำเนินการขั้นตอนใด

๓. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีการกระทำทุจริต แม้คดีจะขาดอายุความหรือผู้ถูกกล่าวหาตาย ในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือการไต่สวนต่อไปจนเสร็จกระบวนการ และชี้มูลว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำทุจริตหรือไม่ และต้องเผยแพร่ข้อมูล ข้อเท็จจริงโดยแสดงผลคำวินิจฉัย และเหตุผลแห่งคดีที่ขาดอายุความ เพื่อให้ประชาชนทราบ เมื่อผลแห่งการพิจารณาคดีถึงที่สุดโดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งผลการพิจารณาคดีให้ผู้กล่าวหา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบภายในระยะเวลาเจ็ดวันทำการ

๔. ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไต่สวนเรื่องร้องเรียนให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการไต่สวน และหากมีความจำเป็นจะขยายระยะเวลา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งเหตุผลในการขอขยายระยะเวลาไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

สำหรับข้อเสนอในประเด็นอื่น ๆ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จะส่งให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความเห็นของประชาชน กล่าวว่า จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีผู้เสนอความเห็นว่า ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น ควรมีการรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่อง และควรดำเนินการไต่สวนเรื่องร้องเรียนให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือน โดยทุกสามเดือนต้องรายงานความคืบหน้าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้สามารถขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามเดือน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมาก ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวัฒนธรรมองค์กรใหม่ว่าการกระทำทุจริตได้สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศอย่างมหาศาล ดังนั้น การดำเนินการกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินการด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ประเด็นเรื่องการดำเนินการกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ในคดีทุจริตที่มีบทกำหนดโทษที่รุนแรงควรกำหนดให้มีวิธีการไต่สวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่แตกต่างไปจากวิธีการไต่สวนปกติ และกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แสวงหาข้อเท็จจริงแล้วพบว่าคดีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทุจริต

และมีมูลความจริงตามที่กล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจงให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจทางปกครองย้ายผู้นั้นให้พ้นจากหน้าที่เดิมไปก่อน จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลว่ากระทำความผิดหรือไม่ นอกจากนี้ ในกรณีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงาน ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี ควรกำหนดให้มีการกล่าวหาต่อหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนหรือสอบสวน หรือให้ศาลฎีกาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ แทนการยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติหลักการในลักษณะว่า ในกรณีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงาน ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานไต่สวนและดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น โดยให้สรุปสำนวนในเบื้องต้นและส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดต่อไป นอกจากนี้ ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์เดียวกับที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนั้น ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งกระบวนการที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจน ทั้งนี้ ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องรายงานขั้นตอนการดำเนินคดีให้สาธารณชนทราบบ่อยครั้งจนเกินไป

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในต่างประเทศ เช่น ประเทศกัมพูชา เป็นต้น กำหนดว่าบุคคลใดที่จะเข้ารับราชการมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทันทีนับแต่วันที่เริ่มรับราชการ ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นว่า หลักการในเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ควรกำหนดกลไกกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยแบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้ (๑) ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อเป็นมาตรการป้องปราม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่ง (๒) ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และตรวจสอบการมีอยู่จริง แต่ไม่ต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบ และให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งเป็นคราวๆ ไป และ (๓) ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตรวจสอบการมีอยู่จริง และเปิดเผยผลการตรวจสอบ นอกจากนี้ ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะเริ่มรับราชการเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตั้งแต่เริ่มรับราชการ และหลังจากนั้นให้ยื่นทุกห้าปีจนกว่าจะพ้นจากราชการ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตำแหน่งสำคัญ เพื่อตรวจสอบว่าผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินหรือหนี้สินผิดปกติกหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกำหนดบังคับให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้ช่วยพนักงานไต่สวนขึ้นไปมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อาจส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเช่นเดียวกันด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เครื่องมือสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ การกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องกังวลในเรื่องการแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินว่าจะต้องแจ้งเมื่อใด แต่เมื่อผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องตรวจสอบถึงที่มาและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอย่างจริงจัง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัญหาในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ ไม่ได้ตรวจสอบความผิดปกติของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่มีการยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับตรวจสอบโดยให้ความสำคัญกับความถูกต้องของเอกสารมากกว่า ซึ่งในต่างประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น จะกำหนดให้ข้าราชการที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สุ่มเสี่ยงว่าจะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อรัฐเป็นรายปี ทั้งนี้ วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต้องกำหนดให้สามารถกระทำได้โดยสะดวกโดยอาจให้แจ้งในระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า กรณีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีจะกำหนดให้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนสี่ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่งต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อเข้าสู่ตำแหน่ง ครั้งที่สองต้องยื่นทุกสามปี ครั้งที่สามต้องยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่ง และครั้งที่สี่ต้องยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาหนึ่งปี ดังนั้น ควรกำหนดเวลาสิ้นสุดที่ชัดเจนในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ต้องกำหนดระเบียบหรือวิธีปฏิบัติราชการให้ชัดเจนว่าทรัพย์สินใดของทางราชการที่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวได้ เนื่องจากในบางกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่ด้วย สำหรับการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเป็นดังต่อไปนี้

๑. เมื่อมีเรื่องเข้ามาสู่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะ มีผู้ร้องเรียนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อสงสัย หรือปรากฏข่าวแพร่หลายว่ามีการกระทำทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการทันทีโดยไม่ต้องมีมติว่าจะรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาหรือไม่

๒. ในส่วนที่เกี่ยวกับคำร้องเรียนหรือคำกล่าวหา ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบเบื้องต้นว่ามีข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ และคำกล่าวหานั้นเป็นคำกล่าวหาที่เป็นความผิดและอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ หากไม่มีข้อมูลเพียงพอหรือการกระทำนั้นไม่เป็นความผิด หรือไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้จัดทำสารบัญญัตยุติเรื่องได้และแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อสุ่มตรวจคำร้องเรียนหรือคำกล่าวหาเหล่านี้ หากพบว่าเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจสังยุติเรื่องโดยไม่ชอบ ให้มีคำสั่งไล่ออกคนนั้นออกจากตำแหน่ง

๓. เมื่อผ่านขั้นตอนกระบวนการในข้อ ๒) แล้ว ให้เข้าสู่กระบวนการดำเนินการไต่สวนต่อไป

๔. ต้องกำหนดระยะเวลาในการทำงานแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

๕. หากเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพบว่าเป็นกรณีที่ขาดอายุความเนื่องจากความล่าช้าของเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

๖. เมื่อมีการกล่าวหาข้าราชการระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องลงมือตรวจสอบทันที และต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

๗. ให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่ตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไตสวนขึ้นไปต้องแจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายด้วย

๘. เมื่อมีการร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิด ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานไตสวน และเมื่อไตสวนแล้วเสร็จให้ส่งสำนวนการไตสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาชี้มูลความผิดต่อไป

๙. การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ตั้งแต่ตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไตสวนขึ้นไป ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งระยะเวลาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้กระทำทุกห้าปี โดยในระหว่างนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งก็ไม่ต้องแจ้งเพิ่มเติมเว้นแต่บุคคลนั้นประสงค์จะแจ้งบัญชีเพิ่มเติมก็ให้กระทำได้ ส่วนวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอาจกระทำในรูปแบบการแจ้งบัญชีทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ตั้งข้อสังเกตว่า กรณีที่กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบเบื้องต้นว่าคำร้องเรียนหรือคำกล่าวหาที่มีข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ และคำกล่าวหาที่เป็นคำกล่าวหาที่เป็นความผิดและอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ จะเป็นวิธีการที่เหมาะสมหรือไม่ และการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อสุ่มตรวจคำร้องเรียนหรือคำกล่าวหาดังกล่าวจะมีวิธีการอย่างไร

หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการสุ่มตรวจเรื่องร้องเรียนก็เพื่อให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวทำหน้าที่ในการพิจารณาสุ่มตรวจบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในบางบัญชีเท่านั้น เพราะบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีจำนวนมาก จึงไม่อาจดำเนินการตรวจสอบได้ทั้งหมด และสอบถามว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติในร่างมาตราใด

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกำหนดไว้ตั้งแต่ร่างมาตรา ๙๔ ถึงร่างมาตรา ๑๐๕ เป็นต้นไป

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดให้ข้าราชการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุกห้าปีที่ดำรงตำแหน่งเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นมาตรการป้องปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คิดจะทุจริตต่อหน้าที่เกิดความเกรงกลัวมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุกห้าปียังเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาว่าจะได้รับการตอบรับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับคำสั่งตามกฎหมาย ตามอำนาจหน้าที่ การใช้ดุลพินิจ การอนุมัติ อนุญาต ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจกับดูแล

ด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย โดยเฉพาะหัวหน้าส่วนราชการหรือเทียบเท่า ส่วนตำแหน่งใดต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ส่วนประเด็นเรื่องการตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินว่าควรบัญญัติไว้ด้วยหรือไม่อย่างไร ขอให้คณะกรรมการพิจารณา โดยเฉพาะการตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในอดีตไม่มีการตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. เพราะกฎหมายกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานวุฒิสภา ทั้งที่ในทางปฏิบัติวุฒิสภามีกลไกและบุคลากรที่จะทำการหน้าที่ตรวจสอบ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะต้องกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. ในลักษณะเดียวกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลอื่น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ที่ผ่านมาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ไม่ประสงค์จะให้มีการตรวจสอบความมั่งคั่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สินจะไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ตนถูกฟ้องคดีต่อศาลในความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน จากนั้นผู้ที่ถูกฟ้องคดีจะรับสารภาพต่อศาล ซึ่งส่วนใหญ่ศาลจะพิพากษาการลงโทษ โดยผู้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ตรวจสอบอีก คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีข้อเสนอว่า ควรกำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้วด้วย

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้บุคคลที่ถูกศาลพิพากษาว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่วนการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน จะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีเวลาทำงานด้านการปราบปรามการทุจริต และไม่มีเวลาในการพัฒนาทักษะด้านการตรวจสอบการทุจริต เพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ที่ผ่านมาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีวิธีการใหม่ ๆ ในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่เสมอ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบความผิดปกติกของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และหลังจากเข้ารับตำแหน่งนั้น ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถตรวจสอบเปรียบเทียบทรัพย์สินและหนี้สินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นการสร้างภาระให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป จึงควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน

และหนี้สินเท่านั้น และสอบถามว่า กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐไว้อย่างไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กำหนดประเภทตำแหน่งในทางบริหารไว้สองประเภท คือ ประเภทบริหาร และประเภทอำนวยการ โดยแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับต้น และระดับสูง โดยผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงและตำแหน่งอธิบดี ถือเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทบริหารระดับสูง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ตำแหน่งรองอธิบดีเทียบเท่าประเภทและระดับใดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า รองอธิบดีเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทบริหารระดับต้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้อำนวยการกองเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทและระดับใด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทอำนวยการระดับต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนประเภทบริหารระดับต้นหรือเทียบเท่า มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในประเด็นการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ประชาชนส่วนหนึ่งเห็นว่าควรมีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตั้งแต่วันที่มีการยื่น และทุก ๆ ปีที่ดำรงตำแหน่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดเรื่องการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้ เพราะคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นการกระทบสิทธิของผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมากเกินไป

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๓๔ (๓) ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งความในมาตราดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของทุกตำแหน่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๒๓๔ (๓) ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีการเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินว่ามีข้อพิรุธหรือน่าสงสัยหรือไม่เท่านั้น ไม่ได้กำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในต่างประเทศเห็นว่าการตรวจสอบที่ดีที่สุดคือการตรวจสอบของภาคประชาชน โดยเฉพาะการตรวจสอบนักรบการเมืองและข้าราชการท้องถิ่น การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลเหล่านั้นให้ประชาชนทราบจะทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถตรวจสอบได้ว่าบุคคลเหล่านั้นมีทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ไต่ถามไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจริงหรือไม่ เพราะประชาชนในพื้นที่จะมีความใกล้ชิดและมีข้อมูลของนักรบการเมืองและข้าราชการในท้องถิ่นมาก นักรบการเมืองและข้าราชการท้องถิ่นก็จะไม่กล้ายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นเท็จ หากไม่กำหนดให้มีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินก็ไม่มีประโยชน์ที่กำหนดให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เพราะประชาชนไม่มี

ส่วนร่วมในการตรวจสอบ การกำหนดให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุก ๆ ห้าปีที่ดำรงตำแหน่ง ก็จะกลายเป็นการสร้างภาระให้กับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไม่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจกำหนดให้มีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะตำแหน่งที่มีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ในขณะที่เข้ารับตำแหน่ง และขณะที่เข้ารับตำแหน่งในทางบริหารก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมามีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งทุก ๆ สองปีหรือสามปี และเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งก็จะต้องมีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุกครั้ง การกำหนดให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุก ๆ ห้าปีที่ดำรงตำแหน่งจึงเป็นการผ่อนคลายนการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในรูปแบบเดิม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในประเทศแคนาดา มีแนวคิดในการกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนขัดกับประโยชน์ส่วนรวมหรือไม่เท่านั้น ไม่ได้มีแนวคิดในการป้องกันการทุจริตแต่อย่างใด โดยจะมีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องดังกล่าวด้วย แต่ประเทศไทยนำเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาผูกโยงกับเรื่องทุจริต ทั้งที่การทำทุจริตเกิดก่อนที่จะมีความผิดปกติกของทรัพย์สินและหนี้สิน นอกจากนี้ กลไกที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และขีดความสามารถในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเพียงส่วนประกอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่านั้น ส่วนเรื่องหลักที่จะต้องพิจารณาคือ การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหา หรือมีข้อสงสัยว่าจะทำการทุจริตหยุดปฏิบัติหน้าที่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องไว้เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตตั้งแต่ต้นทาง

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า จุดประสงค์หลักของการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน คือ การตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม และการตรวจสอบการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดภาระในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่มีการโยกย้ายตำแหน่งบ่อยครั้ง และทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถตรวจสอบความผิดปกติของทรัพย์สินและหนี้สินได้มากยิ่งขึ้น จึงอาจกำหนดให้กรณีที่มีการโยกย้ายตำแหน่งภายในหนึ่งปีหรือสองปีไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความผิดปกติของทรัพย์สินและหนี้สินสามารถตรวจสอบได้จากบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่เข้ารับตำแหน่ง หลังพ้นจากตำแหน่ง และทุกห้าปีที่อยู่ในตำแหน่ง หากในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งนั้นมีทรัพย์สินหรือหนี้สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ อาจกำหนดให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินสามารถแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าตนมีทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงจำนวนมากได้ด้วยโดยไม่ต้องรอให้ครบระยะเวลาที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งต่อไปก็ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งมีทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงจำนวนมากโดยมิชอบ อาจอาศัยการแจ้งการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินจำนวนมากดังกล่าว เพื่อแสดงว่าตนได้ทรัพย์สินหรือมีหนี้สินโดยชอบก็ได้ หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าการกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทุกครั้งที่มีการเข้ารับตำแหน่งและหลังพ้นจากตำแหน่งเป็นการสร้างภาระมากเกินไป คณะกรรมการ

ร่างรัฐธรรมนูญก็ต้องร่วมกันพิจารณาว่าควรจะนำหลักการใดมาใช้ในการกำหนดระยะเวลาในการ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมาในทางปฏิบัติเมื่อผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต้องพ้น จากตำแหน่งเดิมเพื่อไปดำรงตำแหน่งใหม่ ผู้นั้นสามารถขอใช้บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเดิมที่ตนยื่นต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้แล้วแทนการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ทรัพย์สินที่เป็นเงินฝากในธนาคารต้องยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใหม่ ไม่สามารถใช้อ้างอิงเดิมได้

- การกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินบ่อยครั้งเป็นการสร้างภาระให้กับทั้งผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สิน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น อาจกำหนดให้ตำแหน่งที่มีความเสี่ยงที่จะมีการ ชัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินบ่อยครั้ง กว่าตำแหน่งที่ไม่มีความเสี่ยงที่จะมีการชัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งในปีเดียวกันยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพียงครั้งเดียว ในการดำรงตำแหน่งครั้งแรกเป็นวิธีการที่เหมาะสม และไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินมากเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากระยะเวลาห้าปีนานเกินไปก็อาจลดระยะเวลาลงให้เหลือสามปี ก็ได้ กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเดิมและเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ก็ให้ใช้บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้เดิมได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกมาสอบถามได้หากมีเหตุสงสัย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในทางปฏิบัติหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ตรวจสอบบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินทุกบัญชี แต่เลือกตรวจเฉพาะกรณีที่เป็นข่าวก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินบ่อยเกินไปก็ได้

- การกำหนดตำแหน่งที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจำนวนมากอาจทำให้ สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องขอเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่มากขึ้น

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรแก้ไขปรับปรุงโดยกำหนดไว้เฉพาะ หลักการโดยไม่กำหนดรายละเอียดในทางปฏิบัติไว้มากจนเกินไป และกำหนดให้หน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ในหมวดหรือส่วนเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรแก้ไขปรับปรุงโดยการ จัดเรียงหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องเดียวกันไว้ในหมวดหรือส่วนเดียวกัน โดยเริ่ม กำหนดจากบททั่วไปที่ใช้ได้กับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในแต่ละเรื่อง แล้วจึงกำหนด รายละเอียดของการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในแต่ละเรื่อง ส่วนท้ายก็เป็นบทบัญญัติในส่วนของ สำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ประเด็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และศาลปกครอง

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญไม่ควรอยู่ในเงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณากำหนดเส้นแบ่งในเรื่องการใช้อำนาจของศาลปกครองและการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ศาลปกครองก้าวล่วงเข้ามาวินิจฉัยการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เท่านั้น ศาลปกครองจึงเห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช่การใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เพราะการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญต้องเป็นการใช้อำนาจตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองจึงถือว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการกระทำทางปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่อาจกำหนดว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องใดบ้างเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เพราะการกำหนดในลักษณะดังกล่าวอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า บทบัญญัติในส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเป็นเรื่องของการแบ่งแยกหน้าที่และอำนาจระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน การดำเนินการบางส่วนที่กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครองนี้ ไม่ใช่หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรตัดบทบัญญัติในส่วนนี้ออกทั้งหมด

ประเด็นสิทธิอุทธรณ์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ทุกกรณี มีข้ออุทธรณ์ได้เฉพาะกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกฟ้องคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้องเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปรียบเสมือนเป็นตัวความในคดีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนอัยการสูงสุดอยู่ในฐานะเป็นนายแผ่นดินที่ทำหน้าที่แทนรัฐ ฉะนั้น การอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์จึงควรเป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องรับฟังความเห็นของอัยการสูงสุดประกอบการพิจารณาด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า อัยการสูงสุดมีฐานะเป็นโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดี แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เป็นคู่ความในคดีด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีฐานะเป็นเจ้าของคดี ซึ่งอัยการสูงสุดจะฟ้องเอง โดยลำพังไม่ได้ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรมีสสิทธิอุทธรณ์ได้ด้วยตนเอง

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์จะต้องรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของอัยการสูงสุดประกอบด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การฟ้องคดีของอัยการสูงสุดไม่ได้เป็นการฟ้องคดีด้วยตนเอง แต่เป็นการฟ้องคดีตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะเจ้าของคดีมีความประสงค์จะยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอุทธรณ์ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีที่รัฐเป็นคู่ความในคดีแพ่ง พนักงานอัยการในฐานะนายแผ่นดินต้องเป็นนายว่าต่างแทนรัฐ กรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาในทางที่ไม่เป็นคุณแก่รัฐ และพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าหากอุทธรณ์คดีต่อไปรัฐอาจได้รับความเสียหายเพิ่มมากขึ้น พนักงานอัยการอาจมีความเห็นไม่อุทธรณ์คดีต่อไปก็ได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการสั่งอุทธรณ์หรือสั่งฎีกาของพนักงานอัยการ ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กยพ.) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งอุทธรณ์หรือฎีกา สำหรับคดีที่อัยการสูงสุดฟ้องคดีตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วเกิดแพคดี องค์กรใดจะเป็นผู้รับผิดชอบในผลแห่งคดี ดังนั้น ควรบัญญัติให้มีการถ่วงดุลอำนาจในเรื่องการสั่งคดีในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีการะหว่างอัยการสูงสุดกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เกิดความสมดุลและเหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติให้อุทธรณ์หรือฎีกาจะต้องรับฟังความคิดเห็นของอัยการสูงสุดเสียก่อน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีที่จะบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคดี ควรกำหนดคะแนนเสียงในการลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคดีต่อไปได้ จะต้องใช้มติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า โดยหลักการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษานั้น เป็นการใช้อำนาจดุลพินิจในการสั่งคดีของพนักงานอัยการ ซึ่งในประเด็นนี้ รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔๘ ได้วางหลักการในการสั่งคดีของพนักงานอัยการว่าต้องมีความอิสระในการสั่งคดี และการสั่งคดีของพนักงานอัยการในคดีอาญานั้น จะต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความยุติธรรม ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเคารพในการใช้ดุลพินิจสั่งคดีชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาของอัยการสูงสุด

- มีกรรมการสอบถามว่า ในทางปฏิบัติคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการจะมีกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องคดีอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในระบบการดำเนินคดีอาญาที่เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน นอกจากพนักงานอัยการจะมีอำนาจฟ้องคดีแล้วผู้เสียหายก็มีสิทธิฟ้องคดีได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการถ่วงดุลอำนาจการสั่งคดีของพนักงานอัยการอยู่แล้ว แต่สำหรับในกรณีตามร่างมาตรา ๑๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ แล้วอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี ซึ่งการบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถอุทธรณ์หรือฎีกาได้เองนั้น อาจยังไม่สอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามปกติ เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ถือว่าเป็นฐานะเป็นผู้เสียหายโดยตรงในคดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการโต้แย้งดุลพินิจในการสั่งคดีในชั้นอุทธรณ์หรือในชั้นฎีกาของอัยการสูงสุดได้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมด

ประเด็นหมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือที่ประชุมว่า บทบัญญัติในหมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๔๐ ถึงร่างมาตรา ๑๔๓ ควรบัญญัติไว้หรือไม่ หรือนำหลักการไปบัญญัติไว้ในบททั่วไป โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรอิสระกับอำนาจของศาลปกครอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดบทบัญญัติในหมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๔๐ ถึงร่างมาตรา ๑๔๓ ออกทั้งหมด โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในบททั่วไป โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรอิสระอื่นหรือหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ในกรณีที่อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลตามมติที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด ให้ศาลแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย เพื่อให้สิทธิแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการชี้แจงข้อเท็จจริงในชั้นการพิจารณาของศาลได้ โดยให้ศาลเรียกคณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้ามาเป็นคู่ความในคดีได้

ประเด็นการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดฐานทุจริตควรบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นพนักงานไต่สวน โดยให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานไต่สวนและพนักงานไต่สวนที่แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. และเมื่อพิจารณาสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ส่งรายงานผลการพิจารณาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวนขึ้นไปต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วย โดยให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบเช่นเดียวกับอำนาจของหัวหน้าพนักงานไต่สวนตามร่างมาตรา ๑๐๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างไรก็ตาม การให้อำนาจดังกล่าวแก่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น จะต้องมีการกำหนดขอบอำนาจให้มีความเหมาะสมด้วย

ประเด็นร่างมาตรา ๑๗๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า การบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อยู่ภายใต้บทบังคับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ เป็นการบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๗๘ คณะกรรมการได้เคยมีการตั้งข้อสังเกตไว้ครั้งหนึ่งแล้วว่า เป็นการบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป

ประเด็นร่างมาตรา ๘๔ ประกอบร่างมาตรา ๑๒๘ และร่างมาตรา ๑๓๐

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ศาลยุติธรรมมีความเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรา ๘๔ เกี่ยวกับประเด็นการดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลว่าข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมร้ายแรงผิดปกติ โดยมีบทบัญญัติให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) จะต้องพิจารณาลงโทษข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนการไต่สวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ส่งคำสั่งลงโทษทางวินัยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง หากไม่ดำเนินการให้ถือว่าประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกระทำผิดวินัยหรือกฎหมาย อาจเป็นการบัญญัติที่ขัดต่อหลักการประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของศาลยุติธรรมที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

ประธานกรรมการสอบถามว่า การบริหารงานบุคคลในกรณีที่ข้าราชการฝ่ายตุลาการกระทำ ความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวหา มีกระบวนการอย่างไร

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการสอบสวนทางวินัยเท่านั้น โดยมีให้ใช้สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของศาลยุติธรรม

นอกจากนี้ ควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตรวจสอบ หรือการดำเนินคดี หากไม่สามารถตรวจสอบหรือดำเนินคดีได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

ประเด็นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

นางชีนุสน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประเด็นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การทุจริตในระบบราชการนั้น ข้าราชการไม่ได้มีการกระทำทุจริตกันทุกคน ดังนั้น หากมีการตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะสะท้อนให้เห็นว่า งานด้านการปราบปรามการทุจริตเป็นงานประจำและเกิดขึ้นในทุกจังหวัดของประเทศไทย ประกอบกับในความเป็นจริง เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อาจมีความสัมพันธ์กับคนในพื้นที่จนอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานการตรวจสอบทุจริตได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า ในประเด็นเรื่องการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด นั้น คณะอนุกรรมการมีความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาโดยแบ่งออกเป็นสองแนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง ให้ยกเลิกสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทั้งหมด โดยงานด้านการปราบปรามนั้น ให้ยุบรวมสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มาตั้งเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคแทน ประกอบกับปัจจุบันแม้จะมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดครบทุกจังหวัดแล้วก็ตาม แต่พบว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด บางจังหวัดเท่านั้นที่มีอาคารที่ทำการถาวรที่ก่อสร้างจากงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยส่วนใหญ่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะใช้สถานที่ของส่วนราชการอื่น เช่น ศาลากลางจังหวัด หรืออาคารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น หรือเช่าสถานที่เพื่อเป็นที่ทำการชั่วคราวของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ดังนั้น หากมีการยกเลิกสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จึงไม่มีผลกระทบต้องงบประมาณเท่าใด

แนวทางที่สอง กำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่ลดบทบาทและอำนาจหน้าที่ โดยให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทำหน้าที่เกี่ยวกับงานตรวจสอบทรัพย์สิน และงานด้านการป้องกันการทุจริตเท่านั้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การทุจริตคอร์รัปชันนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการตรวจสอบอย่างเร่งด่วน แม้ปัจจุบันจะมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดก็ตาม แต่การดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำทุจริตก็ยังล่าช้าอยู่มาก ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อีกต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากมีความจำเป็นจะต้องมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ก็ควรให้อำนาจเฉพาะงานด้านการป้องกันเท่านั้น ทั้งนี้ มอบหมายให้นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

ประเด็นหมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

นางซีนุสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า บทบัญญัติในหมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๙๔ ถึงร่างมาตรา ๑๙๘ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดบทบัญญัติในหมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๙๔ ถึงร่างมาตรา ๑๙๘ ออกทั้งหมด เนื่องจากการกำหนดให้มีกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจเป็นที่มาของการแสวงหาประโยชน์จากกองทุนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ตั้งข้อสังเกตว่า รายงานสรุปผลการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ของคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ได้เสนอความเห็นในหลายมาตราว่าควรนำหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการดำเนินการไต่สวนสาธารณะ ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ประเด็นหมวด ๗ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

นางซีนุสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า ควรบัญญัติความในหมวด ๗ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๕๙ ถึงร่างมาตรา ๑๗๐ ไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติความในหมวด ๗ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๕๙ ถึงร่างมาตรา ๑๗๐ เนื่องจากแม้ไม่มีบทบัญญัติดังกล่าวสำนักงาน ป.ป.ช. ก็สามารถที่จะบูรณาการงบประมาณได้อยู่แล้ว

ประเด็นหมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

นางซีนุสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์

ส่วนรวม นอกจากที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างเสนอสมานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. แล้วเห็นว่า มีบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการขยายความผิดที่เป็น การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่คณะกรรมการต้องพิจารณาเพิ่มเติม ในสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกแตกต่างกับโทษที่กำหนดใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และประเด็นที่สอง ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. กำหนดว่าในกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิด ให้มีการตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ ซึ่งในประเด็นนี้อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรองรับเรื่องการตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระไว้แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. จะต้องมีการประสานไปยัง คณะกรรมาธิการวิสามัญของสมานิติบัญญัติแห่งชาติว่า การบัญญัติหลักการเกี่ยวกับคณะผู้ไต่สวนอิสระ ในลักษณะดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติที่บัญญัติไว้ใน หมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการบัญญัติที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของเจ้าหน้าที่ของรัฐมากเกินไป

นางชื่นสุมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๕๔ เป็นความที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสอดคล้องกับความในมาตรา ๑๐๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องการกระทำที่มีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่บัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๕๔ มีความครอบคลุมแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องนำไปบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ซ้ำอีก

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความใน (๓) ของร่างมาตรา ๑๕๔ มีบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

นางชื่นสุมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มาตรา ๑๐๐ (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติลักษณะเดียวกับบทบัญญัติใน (๓) ของ ร่างมาตรา ๑๕๔

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า กรณีข้าราชการไปซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จะถือว่ามีคามผิดตามร่างมาตรา ๑๕๔ (๓) หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๕๔ กำหนดว่า เจ้าหน้าที่รัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่การเขียนกฎหมายที่กำหนดกรอบกว้างเกินไปจะกลายเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ตามหลักสากลข้าราชการสามารถเป็นผู้ถือหุ้นได้ หรือทำสัญญาสัมปทานกับรัฐได้ แต่กิจการหรือสัมปทานที่ข้าราชการผู้นั้นเป็นคู่สัญญากับรัฐ ต้องเป็นกรณีการได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของข้าราชการผู้นั้น

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีความเชื่อมโยงกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ที่อยู่ระหว่างเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. มาตรา ๕ กำหนดว่า การกระทำที่ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้แล้วให้หมายรวมถึงการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้บทบัญญัติในหมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๔ (๓) ให้เหมือนกับร่างมาตรา ๑๕๔ (๑)

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ โรงแรมรอยัล พลา คลิฟ บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดระยอง

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
 วิทยากรชำนาญการพิเศษ
 นายสกันธ์ พรหมบุญตา
 นิติกรชำนาญการ
 นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์
 นิติกรปฏิบัติการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นายเผ่าพันธุ์ นवलสง
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์